

Liikuntatoimen vastuullisuuspilotti Pohjois-Karjalan kunnissa

Hyvinvointilautakunta 20.03.2025 § 26

547/00.01.05.02/2024

Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt hankkeelle Liikuntatoimen vastuullisuuspilotti Pohjois-Karjalan kunnissa 88 000 euron rahoituksen. Myönnetyn avustuksen enimmäisosuus hankkeen kokonaiskustannuksista on 95 %. Avustuksen käyttöaika on 1.11.2024–31.12.2025. Pohjois-Karjalan maakuntaliitto on myöntänyt samaan hankkeeseen enimmillään 5 000 euron rahoituksen, jolla katetaan hankkeen omavastuuosuus. Hanketta hallinnoi Kontiolahden kunta ja hankkeessa ovat Kontiolahden lisäksi mukana Juuan, Tohmajärven ja Liperin kunnat sekä Joensuun, Outokummun sekä Kiteen kaupungit.

Pohjois-Karjalan kunnissa on tehty vastuullisuustyötä ja ilmasto-ohjelmia tähän saakka kuntatasoisesti ja osin maakunnallisen liiton ohjaamana. Useassa tähän hankkeeseen osallistuvassa kunnassa on hyväksytty kestävä kehitys, ympäristö/ilmastovaikutusten vähentämistä, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa tukevat tavoitteet osaksi kunnan toimintaa, mutta niiden jalkauttaminen liikuntatoimeen on vielä osin tekemättä.

Hankkeen tavoitteena on vahvistaa kuntien liikuntatoimien vastuullisuusosaamista ja löytää kuntakohtaisia, konkreettisia, ratkaisuja vastuullisuuden edistämiseen omassa toiminnassa ja seurayhteistyössä. Tavoitteena on myös kuvata ja levittää hankkeessa löydettyjä toimintamalleja muille liikuntatoimille yhteistyöverkostoissa. Kuntakohtaiset pilotit voivat olla niin hyvää hallintoa tukevia (esim. vastuullisuuskriteeristö avustuksissa, ennakkovaikutusten arviointi), ympäristövastuuta edistäviä (ympäristöystävälliset ratkaisut liikuntapaikkojenhoidossa tai liikuntapaikkojen käyttäjien ohjaus) kuin yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa tukevia (esimerkiksi turvallisen tilan periaatteiden rakentaminen liikuntapalveluihin, liikuntapalvelujen tasa-arvoisen saavutettavuuden parantaminen).

Projektille on rekrytoitu henkilö vastuullisuusasiantuntijan tehtävään. Vastuullisuusasiantuntija toimii hankkeen työntekijänä. Vastuullisuusasiantuntija pääsi aloittamaan työnsä 10.3.2025 ja hän toimii Kontiolahden kunnan työntekijänä. Opetus- ja kulttuuriministeriö on alustavasti luvannut hankkeen alkamisen myöhästymisen vuoksi hankkeelle saman verran jatkoaikaa. Projektille nimetään ohjausryhmä, joka seuraa ja arvioi hankkeen etenemistä ja tukee käytännön toteutusta.

Kuntatasoinen kartoitus ja työpajat -työpaketti:

Vastuullisuusasiantuntija kokoaa vastuullisuutta ohjaavat asiakirjat ja tavoitteet hankkeeseen osallistuvista kunnista ja järjestää kuntakohtaiset TAI kuntien yhteisen työpajan kuntakohtaisten pilottien valitsemiseksi yhteistyössä kuntien kanssa. Tavoitteena on löytää kuntapilotteihin aiheet, jotka tukevat sekä kuntakohtaisia tavoitteita että kansallisesti liikuntatoiminnan vastuullisuutta ohjaavia periaatteita (mm. kuntalaki ja liikuntalaki). Vastuullisuusasiantuntija kerää myös esimerkkejä/ideoita pilotoitavista toimenpiteistä/teemoista työpajoihin. Työpaketin aikataulu: helmi-maaliskuu 2025.

Kuntakohtaiset pilotit -työpaketti:

Kuntakohtaisia pilotteja työstetään yhdessä vastuullisuusasiantuntijan kanssa. Sovitaan kuntakohtaisesti aikataulut ja tapaamiset. Myös kuntakohtaisia koulutuksia tai työpajoja voidaan järjestää. Kuntakohtaisten pilottien toimenpiteitä varten hankkeen kustannusarvioon on varattu asiantuntijapalvelujen hankkimismahdollisuus. Työpaketin aikataulu: maaliskuu-marraskuu 2025.

Vastuullisuusviestintä -työpaketti:

Viestitään pilottihankkeen toteuttamisesta säännöllisesti tiedottein sekä sosiaalisen median julkaisuina. Tehdään kuntien vastuullisuusviestintään lyhyt ohjeistus, jota voi hyödyntää myös hankkeen jälkeen. Kuvataan kirjallisesti/valokuvin hankkeen aikana toteutetut kuntapilotit ja jaetaan pilottien kokemuksia kuntien liikuntaviranhaltijatapaamisissa sekä pilottihankkeiden välillä. Tehdään vastuullisuustyöstä näkyvää positiivisella otteella, ettei sitä koeta lisätyöksi vaan vain hyväksi tavaksi toimia jatkossa. Työpaketin aikataulu: tammi-joulukuu 2025.

Liperin kunnan hyvinvointipalvelujen ja elinympäristöpalvelujen olosuhdetyöryhmä on alustavasti suunnitellut seuraavia teemoja vastuullisuuden kehittämiseksi Liperissä:

- kierrätykseen ja/tai energiansäästöön liittyvät ohjeet henkilöstölle ja/tai käyttäjille yleisesti kunnan liikuntapaikoilla sekä erityisesti Ylämyllyn jalkapallokentän uuden huoltorakennuksen osalta
- energiansäästöön liittyvät toimenpiteet yleisesti kunnan liikuntapaikoilla sekä erityisesti Ylämyllyn jalkapallokentän uuden huoltorakennuksen osalta
- ympäristökriteerit omissa liikuntapalvelujen suorahankinnoissa
- selvitystyön laatiminen liikuntatiloihin/-paikkoihin tarvittavista turvallisuusasiakirjoista

Liperiin kohdistuvat vastuullisuuden kehittämistehtävät muotoutuvat tarkemmin hankkeen edetessä.

Vaikutusten arviointi	Hankkeessa tehtyjen toimenpiteiden myötä kunnan liikuntapalvelujen vastuullisuuden edistäminen omassa toiminnassa sekä seurayhteistyössä paranee.
Valmistelija	Vapaa-aikapäällikkö
Esittelijä	Hyvinvointijohtaja Lappalainen Riitta
Päätösehdotus	Hyvinvointilautakunta merkitsee tiedokseen Liikuntatoimen vastuullisuuspilotin Pohjois-Karjalan kunnissa.
Päätös	Hyväksyttiin päätösehdotus.
Toimeenpano	Vapaa-aikapalvelut, elinympäristöpalvelut
Tiedoksi	hallinto- ja talousjohtaja
Lisätietoja	Vapaa-aikapäällikkö p. 0400 678 799